

MGR. BLANKA ČINÁTLOVÁ:
HOC EST CORPUS
ÚVOD DO LITERÁRNÍ ANATOMIE

DISERTAČNÍ PRÁCE
POSUDEK OPONENTA

Mysli znavované a zraňované častým posuzováním diplomových, doktorských a disertačních prací se předložený text kolegyně Mgr. Blanky Činátlové neposuzuje lehce. Klopýtá nejprve o dávno nastavená schémata, pudící soudit nejprve volbu a vhodnost tématu, fundaci teoretickou, míru obeznámenosti se základní literaturou a schopnosti zvládnout elementární zásady výstavby odborného textu a automaticky hledající chyby. Text použití těchto kritérií ani kantorské obezřetnosti nežadá, naopak na ně od prvních řádků dává zapomenout. Ostražitá posuzovatelova mysl se rázem ocitá v patrech, v nichž již nemusí přímo pečovat o vzdělání druhých, ale může pečovat o vzdělání své. Text ji vede svižným tempem, nedává polevit v pozornosti, ale neunavuje. Odpočinek ale neskýtají pasáže známé, řídké či jinak nudné, osvěžuje ji brilantní práce s rytmem, radost z autorčiny invence a schopnosti inspirovat, rezonance s vlastními drobnými zálibami či preferencemi či naopak chuť k přátelské polemice. Jinak a jednoduše řečeno, perfektní zvládnutí dobře zvoleného tématu a dobře vystavěné a dobře napsané shrnutí několikaletého bádání posuzovatel disertační práce očekává jaksi samozřejmě, spojení radosti z intelektuálního dobrodružství s požitkem čtenářským už nikoliv, s jejich očekáváním si v intervalu stále se prodlužujícím občas nosí z knihkupectví díla autorů již zavedených.

Diptych s potrojnou kompozicí by mohl vypadat jako formální hříčka, kdyby nebyla skladba tří úvodních inspirací a tří jádrových zpěvů s epilogem a dvěma intermezzy, posvěcená navíc vtipným odkazem, tak účinná. V principu inspirace je cosi náhodného a samozřejmost a bezprostřednost, s níž autorka vtahuje čtenáře do filosofické, teologické a kulturně antropologické fundace své práce, jako by tomuto principu dávaly za pravdu. Četba ale pro-

zradí, že lehkost, s níž se autorka pohybuje mezi autory a možnostmi jejich čtení, není elegantním, leč chaotickým letem motýla, ale krajně úsporným pohybem mezi body, jejichž výběr vychází z bezpečné znalosti širokého území, po nejkratších spojnicích. Že se při tom neztrácí krása motýlího letu, je jedním z bodů hodnocení práce, který nepovažuji za nepodstatný. Jednou z čtenářských radostí nad textem kolegyně Činátlové je sledovat, jak nic není zbytečné, jak jednotlivé prvky ukazují k sobě navzájem, a koneckonců i to, jak nikde nepodlehne pokušení neorganické odbočky, prezentace své sečtěllosti či invence. Kázeň důsledně sloužící tématu je tak dalším podstatným atributem práce.

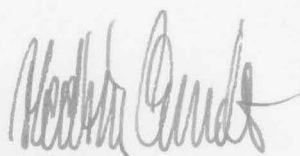
Zmíněná precizní filosofická, teologická a kulturně antropologická fundace se úročí v interpretačních „zpěvech“, které velmi názorně ukazují možnosti komparativních postupů i výhody harmonického spojení suverénního ovládnutí interpretačního „řemesla“, mimořádné kreativity a další potence, jíž autorka disponuje a kterou z nedostatku vhodnějšího termínu nazvu pro tuto chvíli kulturností. Zahrnuje lehkost, s níž autorka přechází mezi vysokým a nízkým, s níž volí výchozí materiál, příklady a argumentační důkazy, i múzičnost, dovolující jí uchovat specifickou chuť uměleckých děl, podrobovaných analýze, komparaci a interpretaci. Ze své užší profese historika umění s velkým uspokojením konstatuji, že s výtvarným materiálem zachází stejně poučeně, citlivě a korektně, jako s materií literárních děl. Stejně tak jako člověk zvyklý vyjadřovat se slovem i obrazem vysoce oceňuji kvalitu obrazové přílohy, jíž si autorka otevřela další interpretační horizont.

Předpokládám, že mi alespoň v češtině neuniklo nic podstatného z odborné produkce k tématu předložené práce. Marně ale pátrám v paměti, kdy mě nějaký text k problematice těla a tělesnosti či mýtu upoutal podobně jako ona. Stejně tak nenacházím mnoho titulů, které by mohly posloužit jako tak pádný argument ve prospěch přínosu eroze tradičních hranic speciálních uměnověd. Autorka sama mluví o „snaze vyvázat literární text z úzce literárně historického či literárně vědného kontextu a učinit jej pramenem kulturní analýzy jako takové“ (s. 200 předložené práce). Důkaz úspěchu této snahy podán. Doloženy i nároky, které to klade. Doloženo i to, jak přesvědčivě jim autorka dostála.

Poskytla-li mi práce mimořádné zážitky jako čtenáři s erudicí historika umění a estetika a praxí kulturologa a ocenil-li jsem ji velmi i jako učitel, činí mi velmi obtížnou pozici oponenta. Nevidím jedi-

ného důvodu ke kritickým výtkám, nenacházím polemických míst. Kdybych mohl roli oponenta vyměnit za jinou, za roli lektora či redaktora dobrého vědeckého nakladatelství, neváhal bych text bez dalších úprav doporučit ke knižnímu vydání.

Předloženou disertační práci kolegyně Mgr. Blanky Činátlové *Hoc est corpus. Úvod do literární anatomie* jako dílo svrchovaně původní, zralé, mimořádně invenční, důkladně fundované, s kompozicí harmonicky spojující požadavky na strukturu vědeckého textu a kvalitu dobrého literárního díla a psané jazykem, rovněž harmonicky snoubícím vědu s literaturou **plně doporučuji k obhajobě.**

V Praze 30. dubna 2007

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.
Universita Karlova, Filosofická fakulta,
katedra teorie kultury (kulturologie)
Akademie múzických umění
Filmová a televizní fakulta
Centrum audiovizuálních studií